

רע"פ 5479/21 - רוברט פוגל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5479/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: רוברט פוגל

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעפ"ת 7398-03-21 מיום 23.6.2021 שניתנה על ידי כב' השופט העמית יורם צלקובניק ובקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר

בשם המבקש: עו"ד יפים וקסלר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט העמית י' צלקובניק) בעפ"ת 7398-03-21 מיום 23.6.2021, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה מחוז מרכז (כב' השופטת ל' ש' שמאי) מיום 17.1.2021 בת"ד 3940-06-17.

רקע

1. כעולה מכתב האישום שהוגש נגד המבקש, ביום 7.2.2017, נהג המבקש באופנוע בקלות ראש, בכך שהיה תחת השפעה של משקה משכר, כאשר בהגיעו לעיקול בכביש איבד שליטה על האופנוע, החליק על הכביש וגרם לתאונת דרכים עצמית. באותן נסיבות, נהג המבקש בזמן שרישיון הנהיגה שלו נפסל ביודעין וללא ביטוח. בגין האמור, הואשם המבקש בנהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה); התנהגות הגורמת נזק, עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: התקנות);

עמוד 1

נהיגה בקלות ראש, עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודה; נהיגה ברכב ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; וכן נהיגה בשכרות, עבירה לפי סעיף 62(3) לפקודה.

2. המבקש כפר תחילה במיוחס לו. לאחר דחיות רבות בהליך ושמיעת הוכחות, הגיעו הצדדים להסדר טיעון. כתב האישום תוקן, כך שנמחקה ממנו העבירה של נהיגה בשכרות ובמקומה הואשם המבקש בעבירה של נהיגה תחת השפעת משקה משכר, בניגוד לתקנה 26(2) לתקנות וסעיף 38(1) לפקודה; והמבקש הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירות בגין הואשם.

3. בעניינו של המבקש נערכו שלושה תסקירי שירות מבחן. תחילה, התרשם שירות המבחן כי המבקש מגלה קושי להתנהל באופן אחראי בתחום התעבורה וכי קיים סיכון להישנות ביצוע עבירות אלו מצידו, ואף בבדיקה אחת שנערכה לו נמצאו שרידי סם. בהמשך, בדיקות שמסר המבקש נמצאו נקיות מסמים, אך המבקש לא יצר קשר עם שירות המבחן לצורך המשך אבחון. בתסקיר האחרון, מיום 15.12.2020, ציין שירות המבחן כי ניכר שיפור בשיתוף הפעולה של המבקש; כי הוא ממשיך למסור בדיקות נקיות משרידי סם וכי הסיכון להישנות ביצוע עבירות פחת במידה מסוימת. משכך, ונוכח נסיבותיו האישיות של המבקש, המליץ שירות המבחן על הטלת של"צ וצו מבחן.

4. בגזר הדין, עמד בית משפט השלום לתעבורה על החומרה הגלומה בעבירות של נהיגה בזמן פסילה ונהיגה תחת השפעת משקה משכר וכן על הצורך בהעברת מסר מרתיע למי שמבקש להעמיד את הציבור בפני פוטנציאל סיכון ממשי. בבוחנו את מתחם הענישה הראוי, הפנה בית המשפט לפסיקות שונות של בית משפט זה, מהן עולה כי יש להשית על מי שנהג בזמן פסילה עונש מאסר בפועל. בית המשפט קבע כי: "מתחם הענישה בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה הינו בין 7 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשים, כפי שקבעתי בפל"א 347-09-12, קביעה אשר אושרה ברע"פ 8013/13... ונקבע כי הינו מתחם הולם". בית המשפט שקל לחומרה את עברו התעבורתי המכביד של המבקש, הכולל 11 הרשעות קודמות ובכלל זה בעבירות של נהיגה בזמן פסילה ותחת השפעה של משקה משכר, כשבגין ההרשעה האחרונה ריצה עונש מאסר בן 4 חודשים; כן צוינה העובדה כי המבקש מבטא זלזול עמוק בצווי בית המשפט ובחובתו להבטיח את שלומם של המשתמשים בדרך, כך שתסקיר שירות המבחן אינו יכול לשמש שיקול מכריע; וכי ניכר שהמבקש אינו מפיק לקחים - בין היתר, משום שבשנת 2015 נגזרו עליו 12 חודשי מאסר בפועל בגין נהיגה בשכרות, אך ערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי התקבל ביום 21.2.2016 (עפ"ת 46236-10-15), ועונש המאסר שהוטל עליו בוטל והומר בשל"צ ובהארכה של עונש מאסר מותנה, לאחר שבית המשפט התרשם מנסיבות חייו המורכבות ונתן בו אמון כי יתמיד בהליך השיקום. מנגד, שקל בית המשפט לקולא את נסיבות חייו האישיות של המבקש; את הודאתו - הגם שניתנה במועד מאוחר; את תרומתו לחברה; וכן את רצונו של המבקש לשקם את חייו. בשקלול הנסיבות, גזר בית המשפט על המבקש 10 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, 40 חודשי פסילה ו-6 חודשי פסילה על תנאי למשך שלוש שנים.

5. המבקש הגיש ערעור על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי, אך זה קבע כי עונש המאסר שהוטל על המבקש - הן המאסר בפועל והן המאסר על תנאי - אינו חמור כלל, בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים של הבטחת שלום הציבור וחובת הציות לצווי בית המשפט וכן בשל ביצוע עבירות תעבורה חמורות של נהיגה בזמן פסילה ותחת השפעת משקה משכר. כמו בית משפט השלום, לא ראה בית המשפט המחוזי באמור בתסקירי שירות המבחן כתשתית ברורה בדבר קיומם של סיכויי שיקום ממשיים, ונוכח עברו התעבורתי המכביד של המבקש והעובדה כי אינו מורתע מהעונשים המוטלים עליו - לא מצא להתערב בעונש ודחה את הערעור.

המבקש לא השלים עם פסק הדין והגיש את בקשת רשות הערעור שלפניי ועמה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר.

נימוקי הבקשה

6. לטענת המבקש, עניינו מעורר שתי שאלות עקרוניות.

האחת, שאלת גבולות מתחם העונש ההולם בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, שכן לטענתו אין אחידות בין מחוזות בתי המשפט השונים ביחס למתחם העונש ההולם בעבירה זו. בהקשר זה, מציין המבקש כי בתי המשפט נסמכים באופן שגוי על החלטות בית משפט זה אשר דוחות בקשות רשות ערעור ב"גלגול שלישי" כ"אשרור" של מתחם הענישה; ובשל כך, מתחם העונש ההולם שנקבע בגזר דינו הינו שגוי ומחמיר.

השנייה, מקומו של שיקול השיקום בעבירות תעבורה. שכן לטענת המבקש, חרף העמדה שהובעה בפסיקה ובספרות המשפטית, לפיה אין בענישה עצמה כדי להרתיע את ציבור הנהגים מפני ביצוע עבירות תעבורה, בתי המשפט לתעבורה וערכאות הערעור נוטים לתת את כובד המשקל לשיקולי הרתעת הרבים וההרתעה האישית. בהקשר זה, טוען המבקש כי ערכאות קמא שגו כאשר התעלמו מסיכויי השיקום שלו, מהאמור בתסקיר שירות המבחן האחרון, וכן משום שלא נתנו משקל מספק לנסיבות חייו האישיות.

המבקש מוסיף ומלין גם על עונש המאסר המותנה שהוטל עליו, בן 12 החודשים, אשר לטענתו אינו מידתי.

דיון והכרעה

7. לאחר שעינתי בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, שכן היא אינה מעלה שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש ואין חשש כי דחייתה תגרום לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 756-21 מסארוה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.2.2021)).

חרף הניסיון לשוות לבקשה נופך עקרוני, הרי שהיא ממוקדת בעניינו הפרטי של המבקש ובעונש שנגזר עליו בנסיבות דנן, ולפיכך אינה מעוררת כל שאלה בעלת חשיבות משפטית. ערכאת הערעור בוחנת בראש ובראשונה את התוצאה העונשית הסופית (ע"פ 8109/15 אביטן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (9.6.2016)). לכן, מקל וחומר, הטענות לעניין קביעת מתחם העונש ההולם אינן מהוות עילה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי". כך גם שאלת האיזון הראוי בין עקרון הגמול בענישה לבין עקרון השיקום אינה מעוררת שאלה עקרונית ונטועה בנסיבות הפרטניות של המעשה והעושה; ממילא, שיקול השיקום איננו חזות הכל, ויש לאזנו כנגד שיקולים אחרים (ראו, למשל: רע"פ 851/20 טוטנגי נ' מדינת ישראל (5.2.2020)).

8. מבלי לטעת מסמרות במתחם העונש ההולם שנקבע בגזר הדין, הרי שבנסיבות דנן, ובעיקר בשל עברו התעבורתי של המבקש, הכולל הרשעות קודמות בעבירות דומות; העובדה שעסקינן לא רק בנהיגה בזמן פסילה, אלא

גם בנהיגה תחת השפעה של משקה משכר; וכן העובדה כי המבקש שב לסורו ולא נרתע, חרף האמון שנתן בו בית המשפט המחוזי בפסק הדין משנת 2016 ומידת החסד שהעניק לו כשביטל את עונש המאסר בפועל שהוטל עליו - כל אלה מצדיקים את עונש המאסר בפועל בן ה-10 חודשים שהוטל כעת על המבקש, אשר מבטא איזון נכון של מידת הדין ושיקולי הענישה. כך גם, יש לדחות את הטענה כי עונש המאסר המותנה בן 12 החודשים אינו מידתי, שכן גם עונש זה הולם את דפוס התנהגותו החזרתי של המבקש והצורך להרתיעו.

9. במאמר מוסגר, מצאתי להתייחס בקצרה לטענת המבקש בדבר מתחם העונש ההולם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה ואופן קביעתו בבתי המשפט לתעבורה.

10. ראשית, חזקה על כל בית משפט הגוזר את הדין ומסתמך על החלטות של בית משפט זה ב"גלגול שלישי" כמדד למדיניות הענישה הנהוגה - כי יבחן את ההחלטה לגופה. בהקשר זה יש לזכור כי אמות המידה לקבלת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" הן מצומצמות, וכשמדובר בבקשה לרשות ערעור על חומרת העונש, זו תתקבל רק כאשר העונש סוטה באופן ניכר ממדיניות הענישה המקובלת והראויה (ראו, למשל: רע"פ 4971/21 עס"ל נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (18.7.2021)). לכן, אם בית משפט זה לא התייחס בהחלטתו לגופו של מתחם העונש ההולם שנקבע - הרי שכל שניתן להסיק הוא שהעונש הסופי שנגזר, הולם את הנסיבות הפרטניות ואינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות.

11. שנית, מצאתי להעיר כי קביעתו הכללית של בית משפט השלום לתעבורה, לפיה מתחם העונש ההולם לעבירה של נהיגה בזמן פסילה הוא 7-20 חודשי מאסר בפועל, אינה מתחייבת. כך, אף אם בנסיבות מקרה אחר אושר מתחם זה בהחלטה של בית משפט זה. שכן, סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, מורה כי: "בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט". כפי שנפסק:

"מתחם הענישה ייקבע אפוא בהתאם לעקרון ההלימות, וכדי ליישמו יתחשב בית המשפט בשלושה אלה: ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; שנית, במדיניות הענישה הנהוגה; שלישית, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נבאר שיקולים אלה להלן, אך לפני כן נדגיש כי עקרון ההלימות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה. על כן אין זה מן הנמנע כלל שלאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים הנגזרים מן הנסיבות הספציפיות שבהן נעברה" (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 790, 772 (2013); ההדגשות בקו הוספו - ג'.ק.).

12. מכל מקום, כפי שצינתי, אין בכל האמור כדי להצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" במקרה דנן, שעה שהעונש שנגזר על המבקש הולם את חומרת מעשיו.

13. סוף דבר, דין הבקשה לרשות ערעור ועמה הבקשה לעיכוב ביצוע - להידחות. לפני משורת הדין, וכדי לאפשר למבקש לבצע מיון מוקדם, יתייצב המבקש לריצוי עונש המאסר ביום 31.8.2021 עד השעה 10:00 בימ"ר הדרים, או במתקן כליאה אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודה מזהה ועותק מהחלטה זו. על עמוד 4

המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר,
בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ג' באלול התשפ"א (11.8.2021).

ש ו פ ט
